

İnhisarlar Umum Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4898 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Gümrük ve İnhisarlar ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/278)

T. C.

Başvekâlet

3. XII. 1958

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 801/3367

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 12. II. 1958 tarihinde kararlaştırılan İnhisarlar Umum Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında 4898 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihasının esbabı mucibesi ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

İnhisarlar Umum Müdürlüğüne, senelik tediye miktarı 10 milyon lirayı geçmemek üzere 50 milyon liraya kadar gelecek senelere sâri taahhüde girme salâhiyeti veren 4898 sayılı Kanunla, mevcut sigara, ispirtolu içki ve çay fabrikalarının takviye ve tevsileriyle senelik imalât kapasitesi 12 milyon kilo olan yeni bir sigara fabrikası ile yeni çay fabrika ve atelyelerinin inşası derpiş edilmmişti.

1950 senesinden itibaren başlayan iktisadi gelişme her istihlâk maddesinde olduğu gibi tütün ve sigara istihlâkinin de süratle artmasına sebebiyet vermiş ve bundan dolayı ancak 1960 yılı için tahmin edilen sigara satışlarının bu tarihten çok evvel 1953 senesinde tahakkuk ettiği müşahede edilmiştir.

Bu vaziyet karşısında inşası takarrür eden Maltepe Sigara Fabrikasının sahası dâhilinde halen inşaatına başlanmış bulunan yaprak tütün bakımevinin temin ettiği imkândan da istifade edilerek fabrikaya lüzumlu yaprak tütün konacak saha asgarî hadde indirilmek suretiyle mezkûr fabrikanın senelik imalât kapasitesinin 17 milyon kiloya çıkarılması tekarrür etmiş ve proje ona göre tadil edilerek inşasına başlanmıştır.

İspirtolu içkilerin istihlâkinde de aynı gelişmeler olmuş, bilhassa hafif alkollü içkilerden madut bulunan bira satışlarının büyük satışlar kaydetmesi neticesinde mevcut iki fabrikamız ihtiyacı karşılayamaz hale geldiğinden bu fabrikaların süratle tevsileri ve yeni bir bira fabrikasının inşası zaruret halini almıştır.

Gelecek senelere sâri taahhüde girme imkânını bahşeden 4898 sayılı Kanunun birinci maddesine

istinaden İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunan programa göre 50 milyon liralık taahhüde girme salâhiyetinin aşağıda gösterilen işlerde kullanılması kararlaştırılmıştı.

	Lira
1. Sigara sanayii	36 100 000
2. İspirtolu içkiler sanayii	9 400 000
3. Çay sanayii	4 500 000
Yekûn	50 000 000

Bu karara istinaden şimdiye kadar girişilen taahhütler ile bunlara müsteniden yapılan fiili sarfiyat şöyledir :

	Lira
1. Sigara Sanayii	31 599 833
2. İspirtolu İçkiler Sanayii	9 400 000
3. Çay Sanayii	4 500 000
Yekûn	45 499 823

Yukardaki izahattan da anlaşılacağı üzere 50 milyon liralık taahhüde girme salâhiyetinden ancak sigara sanayii için tefrik edilen paradan 4 500 177 lira bakiye kalmış bulunmaktadır.

Halbuki, halen İdarenin bu kanuna istinadetmek suretiyle taahhüde girişmesi icabeden işlerin istilzam ettirdiği ilâve salâhiyet miktarı tafsilâtı aşağıda arz edildiği üzere 100 milyon lirayı bulmaktadır.

	Lira
1. 7 582 979,34 liraya yalnız bina kısmı taahhüde bağlanıp halen inşasına devam edilmekte olan Maltepe Sigara Fabrikasının imalâtla ilgili bulunan makina ve her türlü teknik tesisatı için	31 000 000
2. Maltepe Sigara Fabrikası binasının tesisat masrafları (Bu tesisat bedelleri tahminen 10 000 000 lira olup bunun 4 500 177 lirası 50 milyon liradan artan tahsisatla karşılanacağından bakiyesi olarak 5 499 823 lira nazara alınmıştır.)	5 499 823
3. Maltepe Sigara Fabrikasına ait bulunan lüzumlu diğer binaların inşaat masrafları	15 575 177
4. Mevcut diğer sigara fabrikalarının takviyesi için lüzumlu makineler	6 675 000
5. Kutu Fabrikası için lüzumlu makineler	6 250 000
6. Yeniden kurulacak bira fabrikası için tahmin edilen maliyet	35 000 000
Yekûn	100 000 000

Yukarda kısaca tebarüz ettirildiği üzere, inhisar maddelerinin günden güne büyük bir süratle artış kaydeden istihlâkinin noksansız olarak karşılanabilmesi için İnhisar fabrika ve tesislerinin takviyesi ile başlanılmış bulunan işlerin ikmali ve yeni fabrika ve tesislerin kurulması maksadiyle, 4898 sayılı Kanunla verilen gelecek senelere sâri taahhüde girme salâhiyetinin 150 milyon liraya çıkarılmasına lüzum hâsıl olmuş ve ilişik kanun lâyihası bu maksatla hazırlanmıştır.

Gümrük ve İnhisarlar Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Güm. ve İnh. Encümeni

Esas No: 1/278

Karar No: 5

11 . XII . 1958

Yüksek Reisliğe

İnhisarlar Umum Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4898 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesine dair olan kanun lâyihası, encümenimizde alâkalı Hükümet mümessillerinin de iştirakleriyle tetkik ve müzakere olundu.

Gerek lâyihanın esbabı mucibesinde serd edilen hususlar ve gerekse ilgili Vekâlet temsilcilerinin izahatları encümenimizce yerinde mütalâa edilerek lâyiha mevcudun ittifakiyle aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi

edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Gümrük ve İnhisarlar

Encümeni Reisi

Yozgad

N. Tanıl

Adıyaman

A. Yaşar

Kars

K. Güven

Samsun

Ö. Güriş

M. Muharriri

Kocaeli

S. Yalın

Antalya

Y. Yazıcı

Muğla

T. Topaloğlu

Samsun

F. Şen

Tekirdağ

A. Çakır

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/278

Karar No. 22

9 . I . 1959

Yüksek Reisliğe

İnhisarlar Umum Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4898 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair olup Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 3.XII.1958 tarihli ve 71 - 801/3267 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Gümrük ve İnhisarlar Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Gümrük ve İnhisarlar Vekili ve Maliye Vekâleti mümessili hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, esbabı mucibesinde de mufassalan arz ve izah edildiği üzere İnhisarlar Umum Müdürlüğü ihtiyaçları için Hükümetçe tasdik edilecek programa göre fabrika, atelye, imal ve doldurma evleri yaptırmak, mevcutları genişletmek ve bunlara lüzumlu her nevi maki-

na, alât, teçhizat ve vasıtaları satınalmak üzere 4898 sayılı Kanunla verilen ve senelik tediye miktarı on milyon lirayı geçmemek üzere (50) milyon liraya kadar gelecek yıllara sari taahhüt yetkisini, şimdiye kadar istimal edilen miktardan bakiye dört küsur milyon lira kalmış olması hasebiyle aynı hizmetlerin devam ve ikmalini teminen tavsiye mâtuf bulunmaktadır.

Kanunun birinci maddesinin tadili suretiyle sâri taahhüt salâhiyetinin (150) ve senelik tediye miktarının da (25) milyon liraya iblâğı hükümetçe ihzar ve sevk olunan lâyiha ile derpiş edilmektedir.

Bu kanunla istihsal edilecek sâri taahhüt salâhiyetinin sureti istimali hükümet gerekçesinde arz ve izah edilmiş bulunmakta olup lâyihayı bidayeten tetkik eden Gümrük ve İnhisarlar Encümenince de aynen kabul edilmiş bulunmaktadır.

Encümenimizde cereyan eden müzakerelerden ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilinin vermiş olduğu mütemmin izahat dinlendikten sonra maddelerin müzakeresine geçilmiş ve Lâyiha Encümenimizce de Hükümetin teklifi vechile aynen kabul edilmiştir.

Kanun lâyihası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili
Balıkesir	Muğla
H. İmre	N. Özsan
Mazbata M.	Kâtip
İzmir	Diyabakır
B. Bülgin	Muhalifim
	M. H. Ünal
Adana	Afyon K.
R. Tekeli	N. Topcuoğlu
İmzada bulunamadı	
Afyon K.	Ankara
M. Âli Ülgen	Bira fabrikasına muhalifim
	M. Akpınar
Ankara	Antalya
O. Alişiroğlu	K. Akmanlar
Artvin	Artvin
H. Çeltikcioğlu	Y. Gümüşel

Bolu
S. Bilir
Denizli
A. R. Karaca
Eskişehir
M. Başkurt
İsparta
T. Tağlı
İzmir
D. Akbel
Kocaeli
C. Tüzün
İmzada bulunamadı
Kütahya
S. S. Nasuhoğlu
Nevşehir
N. Önder
Rize
H. Agun
İmzada bulunamadı
Siird
B. Erden
Sinob
Ö. Özen

Çorum
Y. Gürsel
Elâzığ
Muhalifim
H. Müftügil
Hakkâri
Ü. Seven
İstanbul
N. Karşan
Kastamonu
M. İslâmoğlu
Konya
M. Bağrıaçık
Niğde
R. Gürsoy
Ordu
A. Topaloğlu
Rize
İ. Akçal
Siird
M. D. Süalp
Yozgad
T. Alpçı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İnhisarlar Umum Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4898 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 4898 sayılı Kanunun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — Hükümetçe tasdik edilecek programa göre, fabrika, atelye, imal ve doldurma evleri yaptırmak, mevcutları genişletmek ve bunlara lüzumlu her nevi makina, alet, teçhizat ve vasıtaları satınalmak ve senelik tediye miktarı 25 milyon lirayı geçmemek üzere 150 milyon liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Gümrük ve İnhisarlar Vekili ve faizleri ile birlikte bu miktarları geçmemek üzere bono çıkarmaya Maliye Vekili salâhiyetlidir.»

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini ic-
raya Maliye ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

12 . XI . 1958

Başvekil
A. Menderes
Devlet Vekili
A. Aker

Devlet Vekili
Devlet Vekili ve
Münakalât V. V.
M. Kurbanoğlu

Devlet Vekili ve
Çalışma V. V.
H. Şaman

Millî Müdafaa Vekili
E. Menderes

Hariciye Vekili

Maarif Vekili

Ticaret Vekili
H. Erkmen

Güm. ve İnh. Vekili
H. Hüsman

Münakalât Vekili

Sanayi Vekili

İmar ve İskân Vekili
M. Berk

Adliye Vekili
E. Budakoğlu

Dahiliye Vekili ve
Hariciye V. V.
Dr. Namık Gedik

Maliye Vekili
ve Maarif V. V.
H. Polatkan

Nafia Vekili
T. İleri

Sih. ve İç. Mua. Vekili
Dr. L. Kırdar

Ziraat Vekili
N. Ökmen

Çalışma Vekili

Bas. - Yay. ve Turz Vekili
S. Somuncuoğlu

Koordinasyon Vekili ve
Sanayi V. V.
S. Ataman